

FREE TO BE ONLINE?

Tyttöjen ja nuorten
naisten kokemuksia
verkkohäirinnästä
Suomessa.

TIIVISTELMÄ

42 % SUOMALAISTYTÖISTÄ ON KOHDANNUT VERKKOHÄIRINTÄÄ



**Vähemmistöihin
kuuluvia tyttöjä häiritään
1,5 kertaisesti muihin
tyttöihin verrattuna.**

Lastenoikeusjärjestö Plan International Suomi kysyi yli tuhannelta suomalaiselta 15–24-vuotiaalta tytöltä heidän sosiaalisessa mediassa kohtaamastaan häirinnästä. Kotimaan kyselytutkimuksemme täydentää Plan Internationalin kansainvälistä tutkimusta Free To Be Online?, jossa yli 14 000 tyttöä 22 maasta kertoo häirinnästä sosiaalisessa mediassa.

NÄIN SUOMALAISET TYTÖT KERTO VAT VERKKOHÄIRINNÄSTÄ:

- 86 % tytöistä on kohdannut toiseen henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa häirintää.
- Tytöt joutuvat itse eniten häirityiksi Instagramissa (23 %) ja Snapchatissa (19 %).
- Yleisin häirinnän muoto (32 %) on seksuaalinen häirintä.
- Melkein kaikki häirintää kohdanneet tytöt ovat havainneet muihin kohdistuvaa kiusaamista (90 %).
- 22 % tytöistä kertoo häirinnän lisääntyneen koronapandemian aikana.
- Joka seitsemäs (14 %) tyttö on lopettanut jonkin sosiaalisen median kanavan käytön häirinnän vuoksi.
- 28 % tytöistä rajoittaa mielipiteidensä ilmaisemista häirinnän vuoksi.

VÄHEMMISTÖT TULILINJALLA

Vähemmistöihin kuuluvat tytöt kokevat merkittävästi enemmän häirintää verkossa kuin muut ikäisensä tytöt. Etniseen vähemmistöön kuulumisen, toimintakyvyn heikkeneminen tai vammaisuus sekä seksuaali- tai sukupuoli-vähemmistöön kuulumisen altistavat tyttöjä kaikenlaiselle häirinnälle.

- Vammaiset tytöt kohtaavat korostetun paljon seksuaalista ahdistelua. 55 % kaikista häirintää kokeneista vammaisista tytöistä on kokenut seksuaalista häirintää.
- 70 % häirintää kokeneista maahanmuuttaja-taustaisista tai etniseen vähemmistöön kuuluvista tytöistä kertoo häirinnän kohdistuneen heidän etnisyyteensä.

55 %

seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöön kuuluvista tytöistä,

64 %

tytöistä joilla on vamma tai heikentynyt toimintakyky,

65 %

etniseen vähemmistöön kuuluvista tytöistä

ON TULLUT HÄIRITYKSI.

HÄIRINNÄLLÄ ON VAKAVIA SEURAUKSIA

Häirintää esiintyy tyttöjen mukaan kaikilla sosiaalisen median alustoilla. Verkkoväkivalta on oikeaa väkivaltaa, jolla on oikeita seurauksia. Väärinkäyttö vahingoittaa tyttöjen elämää myös verkon ulkopuolella, sillä verkossa tapahtuva häirintä on osa samaa ilmiötä kuin offline-tilassa tapahtuva häirintä. Tytöistä, jotka ovat kohdanneet itseensä tai muihin kohdistuvaa häirintää:

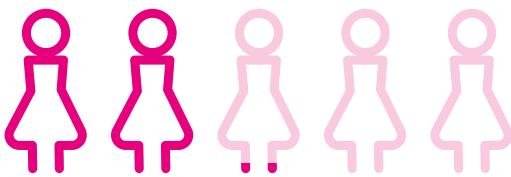
46 %

stressi ja ahdistus on lisääntynyt

34 %

itsetunto on heikentynyt.

Työille tärkeitä sosiaaliset kontaktit ja kanssakäyminen ovat siirtyneet koronapandemian vuoksi yhä vahvemmin verkkoalustoille. Siksi on välttämätöntä, että tytöt voivat toimia verkossa turvallisesti ja tasa-arvoisesti muiden kanssa.



42 %

kaikista tytöistä on tullut häirityksi sosiaalisessa mediassa.

TYTÖT OSAAVAT PUUTTUA HÄIRINTÄÄN

Tytöt osaavat jo puolustautua häirintää vastaan sosiaalisessa mediassa. Monet tytöt kertoivat puolustaneensa tuttuja ja tuntemattomia keskusteluissa ja ottaneensa kiusattuihin ja kiusaajiinkin yhteyttä. Valtaosa tytöistä on usein jättänyt häirikön huomiotta ja vain yksi prosentti tytöistä, jotka ovat kohdanneet itseensä tai muihin kohdistuvaa häirintää, ei ole tiennyt, kuinka toimia.

82 %
on joskus blokannut tai
ilmiantanut häirikön

14 %
on haastanut
häiritsijän julkisesti.

62 %
on muuttanut tilinsä
yksityisyys- tai
turvallisuusasetuksia

5 %
on tehnyt
rikosilmoituksen.



TYTTÖJEN PUOLELLA – MYÖS VERKOSSA

Verkkohäirinnälle ja tyttöjen äänen vaientamiselle on saatava loppu. Jokaisella on oman roolinsa sukupuolisidonnaisen verkkoväkivallan tunnistamisessa ja torjunnassa. Internet on muutettava positiiviseksi voimaksi!

- On luotava tehokkaita ja helposti saatavilla olevia, sukupuolisidonnaiseen väkivaltaan puuttuvia raportointimekanismeja.
- Tekijät on saatava vastuuseen.
- On kerättävä eriteltyjä tietoja, joiden avulla tunnistetaan tyttöjen identiteettien erityispiirteet ja hahmotetaan ongelman laajuus ja koko.
- Asia on otettava vakavasti.

Sosiaalisen median yhtiöiden tulee:

- luoda vaikuttavia raportointimahdollisuuksia verkossa tapahtuvan sukupuolittuneen väkivallan ilmiantoon, jotta hyväksikäyttäjät saadaan vastuuseen.
- parantaa sosiaalisten medioiden kanavien moderointia tunnistamaan ja poistamaan sukupuolittunutta ahdistelua, naisvihaa, rasismia ja verkkohäirintää oikea-aikaisesti.
- käynnistää sosiaalisen median käyttäjien keskuudessa keskusteluja sukupuolittuneesta verkkoväkivallasta ja tarjota luotettavaa tietoa tietoisuuden lisäämiseksi.

Valtioiden, hallitusten ja puolueiden tulee:

- tehostaa toimia, joilla ehkäistään naisiin, vammaisiin, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin ja rodullistettuihin ihmisiin kohdistuvaa häirintää ja vihapuhetta.
- kriminalisoida naisiin ja tyttöihin kohdistuvan verkkoväkivallan muodot ja lisätä uhrin sukupuoli rikoslain koventamisperusteeksi.
- vahvistaa verkossa nettipoliisin resursseja ja tarjota koulutusta vähemmistöön kuuluviin tyttöihin kohdistuvasta verkkoväkivallasta ja -rikoksista.

Perheiden ja yhteisöjen tulee:

- käsitellä häirintää heti sen tultua ilmiä ja varmistaa, ettei kukaan jää yksin.
- ennaltaehkäistä verkkohäirintään johtavan käyttäytymisen taustalla olevien haitallisia sukupuolinormeja ja luoda verkkotiloja, joissa kaikki pystyvät toimimaan tasa-arvoisesti.
- puolustaa tyttöjä ja edistää omalla toiminnallaan turvallisen ja puuttuvan verkkokeskustelun kulttuuria.